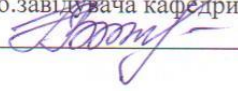

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки та
психології дошкільної та початкової освіти
протокол від « 8 » вересня 2020 р. № 3
в.о.завідувача кафедри

 Наталія ВОРОПАЙ

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ДИТЯЧА ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Освітня програма **Дитяча практична психологія**

Другого (магістерського) рівня

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Херсон 2020

1.Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Дитяча практична психологія
Тип	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	I семестр
Викладач	Олена Казаннікова (Olena Kazannikova), кандидат психологічних наук, доцент кафедри
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/
Email	hkazannikova@gmail.com Okazannikova@ksu.ks.ua
Контактний телефон	099 005 43 94
Графік консультацій	середа, тиждень Б, 4 пара (206 ауд.) або за призначеним часом
Форми та методи викладання	лекційні заняття, практичні заняття, тестові завдання, презентації, індивідуальні завдання
Форма контролю	екзамен

2. Анотація дисципліни: Проблема створення умов для цілісного гармонійного розвитку дитини в освітньому просторі є одним з пріоритетних напрямків діяльності освітніх закладів. Дисципліна розширює та поглиблює знання, пов'язані із специфікою психолого-педагогічної роботи з дітьми. Змістом дисципліни є створення психологічних умов необхідних для повноцінного психічного розвитку і формування особистості дитини на кожному віковому етапі, своєчасне виявлення таких особливостей, які можуть спричинити визначені ускладнення. Дитяча практична психологія спрямована на оптимізацію психічного розвитку дитини, профілактику психологічних проблем й надання психологічної допомоги дітям, їх батькам, педагогам.

Ознайомлення майбутніх педагогів з організацією та змістом дисципліни є органічним аспектом професійної підготовки студентів. Дисципліна допоможе студентам-майбутнім педагогам, дитячим психологам навчитися ефективно розв'язувати проблеми розвитку дитини.

3. Мета та завдання дисципліни:

Мета дисципліни: створення у студентів цілісного уявлення про сутність та специфіку надання психологічної допомоги дітям, їх батькам, педагогам, профілактику психологічних проблем дитинства.

оптимізації психічного розвитку дітей, профілактику організації психологічного супроводу дітей як технології створення оптимальних умов для повноцінного психічного розвитку дітей з особливими освітніми потребами відповідно до вікових норм та індивідуальних властивостей.

Завдання:

- ознайомити студентів із особливостями дитячої практичної психології як виду психологічної практики;
- розкрити зміст, програму роботи дитячого практичного психолога
- схарактеризувати специфіку змісту роботи дитячого практичного психолога з дітьми різного віку;
- визначити особливості та напрями роботи з батьками та педагогами.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Під час вивчення курсу здобувач формуватиме такі компетентності та результати навчання:

Інструментальна компетентність: Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

КЗ-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

КЗ-7. Здатність виявляти, ставити й вирішувати проблеми.

Спеціальні компетентності:

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.

ПРН.4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПРН 5. Організувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.

ПРН 6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.

ПРН 9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики

ПРН 10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії

5. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
4 кредити / 120 годин	16	26	78

6. Технічне й програмне забезпечення обладнання

Конференц-зала Наукової бібліотеки. Коворкінг зала Наукової бібліотеки. Навчальні аудиторії, обладнані дошками та технічними демонстраційними засобами наочності (проектори, екрани, телевізори), що дозволяють широко використовувати інтерактивні та мультимедійні засоби навчання. Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою.

7. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх лекційних і практичних занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX. До всіх студентів освітньої компоненти (гарантується) неупереджене ставлення і справедливе оцінювання результатів роботи. Високо цінується дотримання принципів академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Навіть окремих випадок порушення академічної доброчесності є серйозним проступком, який може призвести до несправедливого перерозподілу оцінок і загального рейтингу студентів. Не дотримання академічної доброчесності стане причиною впровадження санкцій (віднімання балів). Здобувачі, які проявили академічну нечесність під час виконання завдань (тестів) та контрольних заходів притягуються до академічної відповідальності – нульова оцінка для

цього завдання з послідовним зниженням підсумкової принаймні на одну літеру.

8. Схема курсу

Модуль 1: Теоретичні основи дитячої практичної психології

Тема 1: Практична психологія як наука і практика

(тиждень А, лк – 2, пр. - 2 год.; тиждень Б, лк - 2, пр. - 2 год.):

- 1.1. Практична психологія в системі освіти.
- 1.2. Особливості дитячої практичної психології як виду психологічної практики.
- 1.3. Предмет дитячої практичної психології.
- 1.4. Структура, функції і завдання дисципліни.
- 1.5. Методологічні основи дитячої практичної психології

Тема 2: Основні форми та напрями діяльності дитячого практичного психолога.

(тиждень А, лк – 2 год., пр. – 2 год.):

- 2.1. Напрями діяльності професійного практичного психолога.
- 2.2. Організаційні форми діяльності дитячого практичного психолога.
- 2.3. Зміст роботи дитячого практичного психолога.
- 2.4. Психічне здоров'я дитини як сфера діяльності дитячого практичного психолога.
- 2.5. Програма роботи дитячого практичного психолога.

Модуль 2. Прикладна дитяча практична психологія

Тема 3. Робота дитячого психолога з дитиною першого року життя

(тиждень Б, лк – 2 год., пр 2 год.; тиждень А, пр. - 4 год.)

- 3.1. Пренатальний розвиток.
- 3.2. Психолого-педагогічна характеристика розвитку немовляти.
- 3.3. Соціалізація дитини на першому році життя. Розвиток прихильності.
- 3.4. Організація розвивального середовища та оптимізація взаємодії дитини з матір'ю.
- 3.5. Особливості деривації психічного розвитку в період немовляти.

Тема 4. Зміст роботи дитячого практичного психолога з дітьми раннього віку

(Тиждень Б, лк – 2 год., пр. – 2 год.,Тиждень А пр. – 2 год.)

- 4.1. Психолого-педагогічна характеристика дітей раннього віку.
- 4.2. Основні чинники розвитку дітей раннього віку.
- 4.3. Характеристика психологічних проблем дітей раннього віку.
- 4.4. Основні лінії психічного розвитку дітей раннього віку.

**Тема 5: Робота дитячого практичного психолога
з дітьми дошкільного віку**

(Тиждень А, лк – 2 год.; тиждень Б, лк – 2 год., пр – 2 год., Тиждень А, пр. – 4 год.)

- 5.1. Особливості психічного розвитку дітей дошкільного віку.
- 5.2. Вікові особливості розвитку гри у дітей дошкільного віку.
- 5.3. Форми спілкування дошкільників з дорослими та однолітками.
- 5.4. Особливості розвитку пізнавальної сфери дошкільників.
- 5.5. Особистісний розвиток дошкільника.
- 5.6. Емоційне благополуччя та його роль у психічному розвитку дитини.
- 5.7. Типові проблеми дітей дошкільного віку.

**Тема 6. Робота дитячого практичного психолога
з батьками дітей різного віку**

(тиждень Б, лк – 2 год., пр. – 2 год., Тиждень А, пр.. – 2 год.)

- 6.1. Сім'я як фактор розвитку дитини.
- 6.2. Напрями та особливості психодіагностики батьків.
- 6.3. Психологічна корекція батьківського ставлення.
- 6.4. Формування психологічної компетентності батьків.

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання результатів навчання.

Модуль 1. Назва та максимальна кількість балів за модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали.

Оцінка студента формується таким чином:

Практичні роботи (1 тема – 4 бали):

- усна відповідь – 2 бали;
- тестові завдання за темою - 2 бали;
- індивідуальні завдання (самостійна робота, творчі завдання, підготовка теки з діагностичним та корекційним матеріалом) – 2 бали.

Підсумковий тест за перший модуль – 4 бали.

Загальна кількість балів за перший модуль - 16 бали.

Модуль 2. Назва та максимальна кількість балів за модуль

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали.

Оцінка студента формується таким чином:

Практичні роботи (1 тема – 4 бали):

- усна відповідь – 2 бали;
- тестові завдання за темою - 2 бали;
- індивідуальні завдання (самостійна робота, творчі завдання, підготовка теки з діагностичним та корекційним матеріалом) – 2 бали.

Підсумковий тест за другий модуль – 4 бали.

Загальна кількість балів за другий модуль - 44 бали.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль тощо.

10. Список рекомендованих джерел:

Основні:

1. Бондарчук О.І. Психологія сім'ї. Курс лекцій. К.: МАУП, 2000. 96с.
2. Детский практический психолог: программы и методические материалы: Учебное пособие / О.А. Шаграева, А.Д. Кошелева, В.И. Перегуда. М.: Академия, 2001. 256с.
3. Дуткевич Т.В. Дитяча розвивально-корекційна психологія. Модульний навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 304с.
4. Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 392с.
5. Мамайчук І.І., Смирнова М.І. Діти з розладами поведінки: психологічна допомога. К.: Шкільний світ, 2012. 120с.
6. Пісоцький В.П., Горянська А.М. Психічний розвиток та формування особистості в онтогенезі: навчальний посібник. К.: КНТ, 2019. 144с.

Допоміжні:

1. Веленко А.Г. Як зрозуміти дитину: нотатки психолога. К.: Шкільний світ, 2011. 104с.
2. Заморуєва В.В. Діти без сім'ї: підготовка до життя. К.: Шкільний світ, 2011. 128с.
3. Ілляшенко Т.Д. Розвиваємо та навчаємо дитину. Психологічна допомога / Т.Д. Ілляшенко, М.В. Рождественська. – Редакції загально-педагогічних газет, 2014. 96с.
4. Карасьова К.В., Піроженко Т.О. Світ дитячої гри. К.: Шкільний світ, 2010. 128с.
5. Костриця Л.М. Дитина в кризовому соціумі. К.: Шкільний світ, 2016. 136с.
6. Шаповал Т.А. Що робити, якщо... Проблемне виховання дошкільнят. К.: Шкільний світ, 96с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.spanna.pl.ua/index.php/biblioteka-sp-anna/rozrobki-sp-anna/112-psikhologichnij-suprovid>
2. https://pidruchniki.com/17910211/psihologiya/psihologichniy_suprovid
3. <https://vseosvita.ua/library/psihologichnij-suprovid-realizacia-pidhodiv-v-osvitnomu-procesi-16126.html>
4. <http://316shkola.kiev.ua/psihologichnij-suprovid-navchalno-vihovnogo-procesu>
5. <https://naurok.com.ua/psihologichnij-suprovid-ditey-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-metodichnij-posibnik-2969.html>
6. <https://vseosvita.ua/library/psihologichnij-suprovid-u-dnz-13082.html>

7. http://art_cppsr.klasna.com/uk/site/psikhologichnii-suprovid-ditei-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-1.html
8. <https://www.pedrada.com.ua/article/232-organzatsya-psihologchnogo-suprodu-dtey-z-osoblivimi-osvtnmi-potrebami-v-umovah>
9. <https://www.slideshare.net/omich44/ss-30454077>